

Endeksi etkileyen hisselerin nasıl belirlendiğini anlatabilmek için öncelikle endeks kavramını kısaca açıklamak gerekebilir. Borsa endeksleri, bir grup finansal aracın, esas olarak hisse senetlerinin, toplu fiyat hareketleri hesaplanarak oluşturulan ortalama performans göstergeleridir. Bu hesaplamalar, piyasa değeri ağırlıklı (örneğin BIST 100), fiyat ağırlıklı (örneğin Dow Jones), veya eşit ağırlıklı yapılabilir.

Piyasa Değeri Ağırlıklı (Capitalization-Weighted)

Her hisse, borsadaki toplam piyasa değeri oranında endeks üzerinde ağırlık taşır. Büyük şirketler küçük şirketlere göre endeksi daha fazla etkiler. BIST 100 bu türden bir endekstir.

Fiyat Ağırlıklı (Price-Weighted)

Şirketlerin hisse fiyatlarına göre ağırlık verilir. ABD'deki Dow Jones Endeksi böyle çalışır.

Eşit Ağırlıklı (Equal-Weighted)

Her hisse eşit ağırlığa sahiptir.

BIST 100'de Endeksi En Fazla Etkileyen Hisselerin Özellikleri

BIST 100 gibi bir endekste işlem gören hisse senetlerinden bazıları ağırlığı yüksek hisseler olarak adlandırılır. Bu tür hisselerin fiyatlarında yaşanan oransal artış hisselerin dahil edildiği endeksin performansını diğer hisselerle göre daha fazla etkiler. BIST 100, piyasa değeri ağırlıklı bir endeks olduğu için, büyük ölçekli şirketlerin fiyat hareketlerinden, küçük ölçekli şirketlerin fiyat hareketlerinden etkilendiğinden çok daha fazla etkilenir. Fakat farklı dönemlerde volatil hisseler, fiyatı ani dalgalanmalar yaşayan hisseler endeksi güçlü bir şekilde etkileyebilirler. Ayrıca dönem dönem bazı sektörler ön plana çıkar ve bu sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin hisseleri dahil oldukları endeksi etkileyebilirler. Çünkü sektörün ön plana çıktığı zamanlarda sözü edilen sektörde alım-satım hareketleri daha güçlüdür. Sektör bazlı bakıldığında endeksi etkileyen güçlü bir trend oluşmuş olabilir.

BIST 100'de genellikle şu tür hisseler endeksi en fazla etkiler:

Yüksek halka açıklık oranı olanlar

Büyük piyasa değerine sahip şirketler

Günlük işlem hacmi yüksek olanlar

Özellikle bankacılık, enerji, ulaştırma gibi kritik sektörlerdeki lider firmalar

Endeksi Etkileyenler sayfamıza link üzerinden ulaşabilirsiniz.